

Nepoznané parožie

KALENDÁR MALEJ JELEŇOVITEJ ZVERI ZA RIEKOU RÝN

Hoci srnec – tak ako jeho veľký príbuzný jeleň – patrí do čelade jeleňovitých, tvorba jeho parožia prebieha podľa iného cyklu. Skrýva v sebe mnohé prekvapenia a my už zasa môžeme snívať o novej poľovníckej sezóne...

Originálny kalendár zobrazuje cyklus vývoja srnčieho parožia v priebehu roka. Nájete na stranách 42 – 43.

sezóny mladé srnčieky so skutočne skromnými srstnatými výbežkami. Podľa francúzskych tradícií, ktoré vychádzajú z lovu štvanicou s duričmi, je samotná etapa sledovania dôležitejšia ako kvalita trofeje. Je to totiž s ničím neporovnateľný pôžitok a hotová veda. Krásna svorka, pekne vypracovaná stopa, odhalené úskoky, má to v sebe niečo vznešené, ušľachtilé. Štvanica na srnca je jedna z najrafinovanejších.

Ale pozor! Nie je naším zámerom pranierovať jedných a vyzdvihnúť druhých, len navrhnúť iné doplnujúce riešenia. Milovníkom spoločných poľovačiek nič nebráni organizovať nátlčky, kde je možné zver lepšie posúdiť, podobne ako pri posledke či postriežke. Oba posledne menované spôsoby lovu sú vo Francúzsku zákonom povolené od 1. júna (od 15. mája v oblastiach Moselle, Haut-Rhin a Bas-Rhin). Čo je ešte lepšie, v Anglicku je to od 1. apríla a v Maďarsku a Srbsku dokonca od polovice apríla, keď má už veľká časť dospievajúcich i dospelých srncov vytlčené parožia. Takýto plán lovu je predsa len prejavom väčšej úcty k tomuto drobnému zástupcovi jeleňovitých.

Text: François-Xavier Allouneau

Srnec si nevybral ľahkú cestu. Kým jelene zhadzujú parožia vo februári a nové im dorastá prevažne keď je už vonku krásne, srnec prichádza o to svoje na jeseň a zimu trávi v lyku. Je to ten najhorší čas vzhľadom na to, že obnova parožia jeleňovitých je energeticky veľmi náročná. Preto nie je ťažké pochopiť, že zlé zimné počasie, čas núdze a z toho vyplývajúce zoslabnutie majú svoj podiel na častom vzniku abnormalít, ktoré sa medzi srncami vyskytujú v oveľa väčšej miere ako v prípade jeleňov.

Ani plány poľovačiek nie sú srncovi priaznivo naklonené. Náhánky na veľkú zver sa začínajú prevažne v októbri. Ale už od polovice mesiaca zhadzujú prvú srnce parožia, ďalšie v novembri a v decembri. Tak ako je nemysliteľné, aby niekto vystrelil na jeleňa mimo sezóny ale-

bo s parožím v lyku, tak sa vo Francúzsku málokto rozpakuje vystreliť na srnca so zhodným alebo s dorastajúcim parožím. Čudné, však? Ba čo viac, srnec v lyku je považovaný za esteticky vydarený úlovok, zatiaľ čo na jeleňa v lyku by pozerali ako na čosi nedokončené...

Rôzny uhol pohľadu

Keby sme mali rešpektovať vývojový cyklus parožia tak ako pri jeleňovi (bez toho, aby sme skĺzli do trofejomanie), nesmeli by sme strieľať dospelé srnce od polovice októbra aspoň do polovice januára. To by bolo krik na nástupe na spoločnú poľovačku! Ak by sme chceli efektívne obhospodarovať srnčiu zver, bolo by vhodné loviť od začiatku sezóny v prvom rade srnčatá, ktoré je vtedy možné dokonale rozpoznať, až potom srny a ku koncu

Je nemysliteľné streliť jeleňa v lyku, ale nie srnca...

POĽOVNÍCKA LATINA

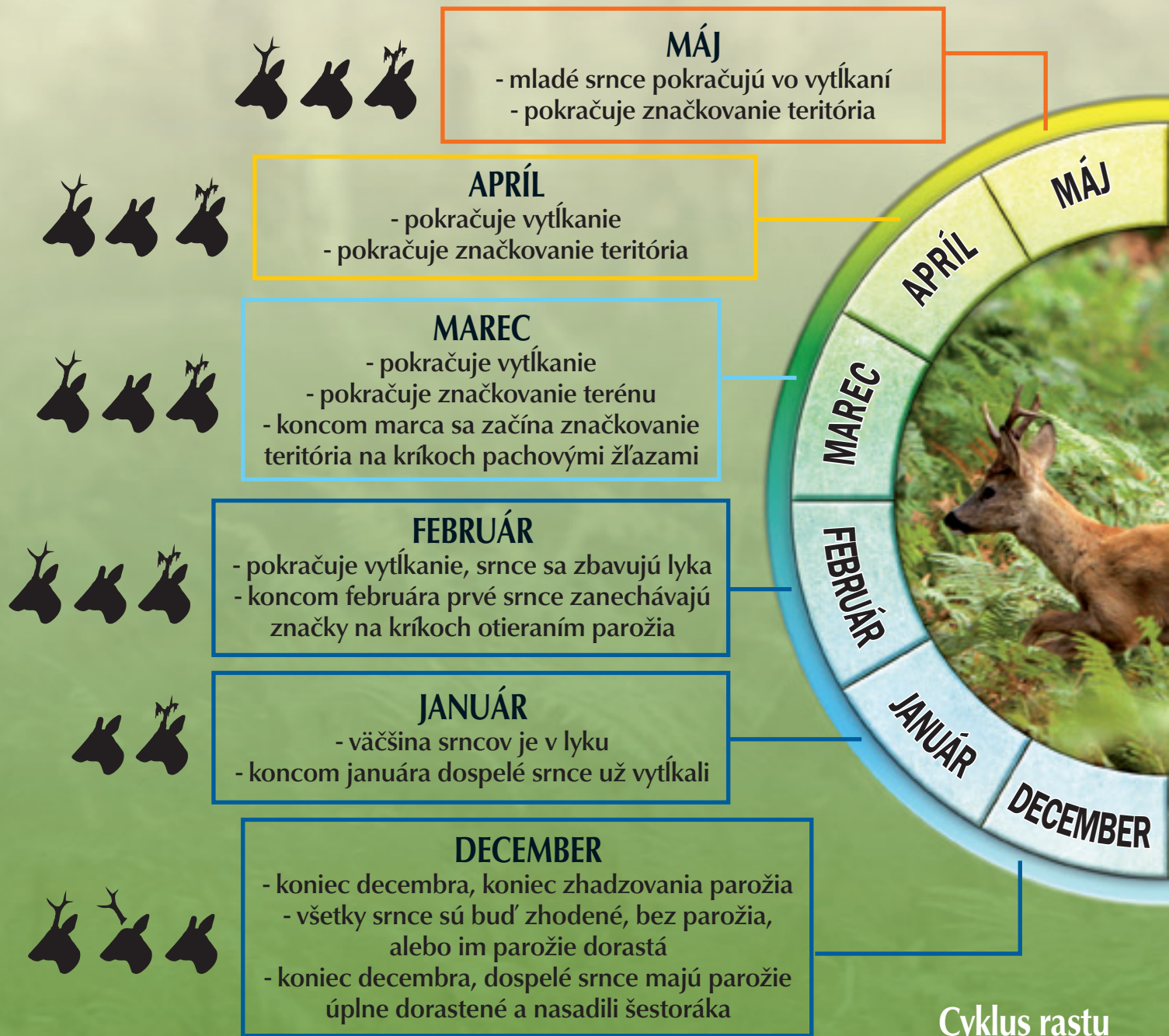
Srnec

- zhadzuje (parožia)
- je zhodný
- nasadzuje (parožia)
- je v lyku, v srsti
- je dorastený (parožia už dorástlo, ale ešte je v lyku)
- nasadil šestoráka (parožia šestoráka)
- vytíka

Vývojový cyklus srnčieho parožia

Dospelé až staré srnce väčšinou začínajú cyklus vývoja parožia ako prvé. Poskytuje im to výhodu skoršieho značkovania teritória, ešte pred mladými srmcami. Zdá sa, že zver na západe začína pravdepodobne svoj cyklus skôr ako srnce na východe.

Cyklus rastu

Polovica augusta
vek 3 mesiace
vznik pučnic

September – október
4 – 5 mesiacov
vznik gombičiek alebo paličiek, ešte v srsti

November – december
6 – 7 mesiacov
paličky bez lyka, prvé parožie bez ružice s výškou 0,5 až 3 cm

Január – február
8 – 9 mesiacov
zhadzovanie paličiek, okamžite nové dorastajúce parožie v lyku

Štyri hlavné fázy vývoja parožia

tvrdé
parožie

zhadzovanie
parožia, srnec
bez parožia

parožie v lyku,
srncovi parožie
dorastá

odstraňovanie
lyka,
srnec vytíka

LOVU!

poľovnícky magazín *zdar!*

www.lovuzdar.com

JÚN

- končí sa vytíkanie posledných, tých najmladších srncov
- začína sa sezóna individuálneho lovu srnca posiedkou a postriežkou

JÚL

- v polovici júla sa začína srnčia ruja

AUGUST

- v polovici augusta sa končí ruja

SEPTEMBER

- začiatok loveckej sezóny (všetky spôsoby lovu)

OKTÓBER

- v polovici októbra začínajú staré srnce zhadzovať parožie, okamžite im začína dorastať nové
- väčšina srncov nosí ešte staré parožie
- začiatok nadhánok

NOVEMBER

- pokračuje zhadzovanie starého parožia a dorastanie nového

parožia mladého srnca

Marec
10 mesiacov
pokračuje rast
v lyku

Apríl
11 mesiacov
vytíkanie

Máj až júl
12 až 14 mesiacov
druhé parožie
- paličkár, ihličiak,
vidliak, šestorák

December
18 mesiacov
zhadzovanie parožia

Máj - jún
druhý rok veku
tretie parožie - ihličiak,
vidliak, šestorák

LOVU ZDAR!
vychádza 10-krát ročne